

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Dr Bessenyei Lajos zászlóbontása

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg Debrecen II. kerületének egységes párti, nagy-növű képviselőjelöltje: dr. Bessenyei Lajos programbeszédjét, vasárnap délelőtt a Bika dísztermében. Már 10 órakor minden ülőhely el volt foglalva épügy, mint a páholyok és az egész karzat. Csak a földszinti állóhelyen volt még szabad tér, de a beszéd tartama alatt az is teljesen megtelt.

A nagy tapsal és éljenzéssel fogadott népszerű jelölt a politikai helyzetről s az összes aktuális kérdésekről kifejtette véleményét s a közönség, mely osztatlan figyelemmel kísérte a fejtegetést, több ízben élénk éljenzéssel és tapsal fejezte ki helyeslését.

A gyűlés mindvégig a legnagyobb rendben folyt le. A rendőrség nagyobb számú kísérettel vonult ki Sipos Zsigmond dr. rendőrkapitány vezetésével, de a legcsekélyebb beleavatkozásra sem volt szükség. Elővigyázatosságból a rendőrség botokkal senkit sem engedett a terembe bemenni.

A programbeszéd mindvégig megőrizte a higgadt tárgyilagosság hangját. Nyilvánvaló volt, hogy Bessenyei ezuttal különösen az értelemre kívánt hatni s épen azért nem nyult hatást keltő szónoki felfogásokhoz, nem igyekezett az érzelmekre hatni, még kevésbé a szenvedélyeket felkorbácsolni. Nagyobb szónoki lendületet csak ott vett a beszéd, ahol a területi integritásról szolt s kifejtette, hogy a tőlünk elrablottakat csak a magunk erejével szerezhettük vissza.

A megnyitó beszéd

Feszült érdeklődés mellett nyitotta meg a gyűlést Piszky Árpád. A két évvel ezelőtt lezajlott választás — kezdete — hangzatos programjával bizonyos tekintetben csalódást okozott. Azt találjuk, hogy nem a program a fő, hanem az egyén, aki a választóközönség bizalmát bírja.

Debrecen II. kerületének keresztyén társadalmá összeállott, hogy olyan emberre bizza sorsa intézését, akinek eddigi működése azt bizonyítja, hogy megbízható, gerinces, intranzigens keresztyén magyar ember. Ilyen ember dr. Bessenyei Lajos, a II. kerület képviselőjelöltje. (Szünni nem akaró éljenzés.) Kérem a választókat, hogy mutassák meg, hogy megvan még II. kerületben a keresztyén nemzeti érzés. Ezután felkérte a jelöltet, hogy ismeresse a programját.

A programbeszéd

A választóközönség szünni nem akaró tapsa és éljenzése között emelkedett szólásra Bessenyei Lajos és áhítatos csöndben hangzottak el ajkáról dicsőséges Nagyurunk, fejedelmünk emlékeztető szavai:

Ha ezen proclamatió 21 pontjában összefoglalt sérelmeken végigtekintünk, lehetetlen az akkori helyzet és mai siralmas állapotunk között rögtön jelentkező igen-igen erős hasonlóságot észre nem vennünk. Rákóczi Ferencz a többek között felkelésének okaiul felhozva: az „ősi szabadság” elvesztését; a „szabadválasztás” helyett rettentéssel behozták az örökös királyságot; az elvett földekre idegeneket telepítettek ezen parancs kíséretében: „költözzél el, régi lakos!” még több szomorúságot okoz az elviselhetetlen adózás; a vallás színe alatt az egyenlenség magvát hintik el és megrontják az országot és így tovább. Ezekért keit fel Rákóczi és félvén, hogy Magyarország „ép részére is ráhat a végső veszedelem”, fegyvert

fogott. Csak egy pillantást kell vetnünk ezen felsorolt okokra és tüstént megállapíthatjuk, hogy mindezek a bajok, csapások, szenvedések ma is elharapóztak nálunk: több millió testvérünk idegen ország rabja; a királykérdés szembeállította egymással legkiválóbb hazafiainkat: egész városrészek, vagonátorok alakulnak a menekültekből, kiknek ősi házuk, földjük bitang kézre kerül: a különféle adóteher már alig-alig bírható: a felekezetek között az egyetértést, a szenteknek egyezségét ma is hol innen, hol onnan háborítják meg és így tovább. Valóban oly sok és annyi a bajunk, hogy féltő megmaradt kis földünkre is, Osonkamagyarországra is, előbb-utóbb kihat a „végső veszedelem” és elpusztul a magyar akkor utolsó emberig. Ugy hogy egész jogosan panaszkodhatjuk el ma is: „megújulnak a dicsőséges magyar nemzet régi sebei”.

De nemcsak nálunk van baj, nyomorúság, hanem szerzetést beteg az egész világ, győzők és legyőzöttek, zsarnokok és elnyomottak, királyságbeliek és köztársaságiak egyaránt. Valóságos világkrízis ez, melynek okát egész bizonyossággal megjelölhetjük azon korszakban, abban a félszázadban, amely nálunk a világháborút megelőzte. 1867-től 1914-ig csak a felületes szemlélőnek tűnik fel olybá a mi nemzeti életünk, mintha az a magyar faj előmenetelét, továbbfejlesztését, boldogulását szolgálta volna. Tulajdonképen és igazában véve ez a belső rothadás ideje párhuzamosan azzal a külső erőgyűjtéssel egyidejűleg, melyben ellen-ségeink magukat a velünk történendő nagy leszámolásra, véres összeütközésre megszervezték. Már Székfü Gyula, a ma élő történetírók egyik legkiválóbb tagja, a hanyatlás korszakának minősítte ezt a félszázadot.

Egy szépséges szinpadí díszlet, mely messziről tömör, méreteiben impozáns, színeiben ragyogó, úgyhogy tökéletes illúziót ébreszt, de közelebről vékony vászon, rajta vastag festékmázalás, melynek hamis a fénye, papír az aránya, úgyhogy goromba hazugsága nyilvánvaló lesz. A kiegyezés után előretörő Magyarország is ilyen szemnek való, messziről sokat ígérő, potemkinalvas meseföld, mely azonban bent szörnyűségesen beteg, sorvad és lázban ég, míg csak a mai szinte halálos kórság ki nem tör rajta. Egy fényes, külsőségekben pompázó virágvasárnapi parádé, egy látszólagos diadalmas győzelem ez az elmúlt 50 esztendő, de amelyben ott sötétlik messziről a Nagypéntek Golgothája, benne ég a gyűlölet és pusztítás olthatatlan tüze.

Szeretik ezt az időt a liberálisok korszakának nevezni: én az álliberálisus idejének hívom. Az igazi liberálisusban minden egyén és minden faj, minden felekezet és minden foglalkozási ág, minden rang és minden vagyoni állás egyenlő jogokkal és kötelezésekkel bír. Ez az az eszményi liberálisus, melyet Kossuth Lajos és halhatatlan kártársai, valamint legközvetlenebb utódai, a haladó magyarság lo-bogójára jelölték felirtak: egy nemes ideál, amely mindenkor és mindenütt az emberi kultúrának, fejlődésnek és boldogulásnak egyetlen alapja volt és lesz. De az elmúlt félszázadban ettől az eszménytől hovatovább eltértek, azt lényegéből kiforgatták, szélsőséges irányba tülhajtották, a többség jóhiszemű tévedésből, egy törpe kisebbség pedig céltudatos rombolással meghamisította, úgyhogy az hyperliberálisus, magyarul szólva: álliberálisusmussá fajult. Mi is akarjuk a vallásfelekezetek szabadságát, de

nem türjük a keresztyén hitnek, erkölcsnek kipellengozését, a keresztyén magyarságnak felekezeti szerinti egymástól elkülönítését, szembeállítását. Mi is akarjuk e haza minden fiának és leányának szabadságát, egyenlőségét testvériségét, de nem türjük a nemzetköziség bolond gombájának mérgező hatását. Mi is akarjuk az arányosabb vagyoni megosztást, az anyagi megélhetés feltételeinek minden lakos számára a lehető könnyűvételét, de sérhetetlennek minősítjük a magántulajdont és rablásnak az egyéni munka eredményének elvételét.

Akarunk egy független nemzeti királyságot, mert a magyar ember mindig tisztelte és hódolattal vette körül a koronát, de nem türjük a köztársaságra csábítás jelszavait, melyek népünk lelkében merőben idegenek. Mi is akarjuk a sajtó szabadságát, mely nélkül kulturállam nem állhat fent, de nem türjük a felelőtlen sajtó megfizetett örvongését, mellyel legszentebb nemzeti hagyományainkat tiporta le évtizedeken keresztül büntetlenül a csatornák piszkos és büzös sarába.

Mi is akarjuk a szabad kereskedelmet, a szabad ipart, a szabad forgalmat, de nem türjük a tisztességtelen verseny erkölcsstenen tulajdonságait, a megfelelő képzettség és minősítés hiányában is e szabad kereseti pályák előzőnlését, régi becsületes szellemének lealacsonyítását. Mi is akarjuk, hogy mindenki e hazában szabadon éljen és haljon, boldoguljon és boldoguljon, de nem türjük, hogy 5%-ot kitevő zsidóság elnyomja, kiélje, szolgádságra vesse a 95%-nyi keresztyén magyarságot, amelynek ezer éven át bőségesen folyt a vére nemzeti létünkért és a nyugoti civilizációért. Mi is akarjuk a hitnek, a tudománynak, a művészetnek, a munkának e hazában a felvirágzását, de ez legyen mind magyar és keresztyén szellemű, ellenben nem türjük ezeknek zsidó vezetés alá juttatását, nemzetközi lelkűvé tételét s ezen keresztyén végromlásba taszítását. Ime, ez a mi liberalizmusunk, az igazi, a valódi, a 1848/9-iki nagy események tiszta leszármazottja és amaz az elmúlt korszak álliberálisusmusa, egy hamisított, veszedelmes eltévelyedés, a szabadság, egyenlőtlenség, gyűlölködés állandó kulféje. Állítom, hiszem és vallom lelkem teljes meggyőződésével, hogy mink vagyunk a szó nemes értelmében liberálisok és a másik oldal a reakciós. (Nagy taps, úgy van).

Ez az álliberálisus volt tehát az oka mindannak a bajnak, csapásnak, szenvedésnek, amit ma a magyarság millió és millió vértanuja napról-napra kiáll.

Mikor ez az álliberálisus néhány évvel ezelőtt — 1919 március havában — a kommunizmusban elérte tetőfokát, akkor a magyar néplelek önmagától, ösztönyszerűleg megérezte azt az eszményi fundamentumot, amelyre, mint kösziklára, építhet egy újabb ezredév tartamára és az a keresztyén világnézet, a keresztyén vallás-erkölcs. Ennek kialakulása, közéletünkre gyakorolt megnemesítő és termékenyítő hatása ezen egyes emberek, vezető politikusok kitalálása, jelszavak műve, hanem a magyar népleleknek az Isten irgalmából történt mlategy új életre kelése, megújhdása. Épen azért nem „kurzus” ez a mostani keresztyén irányzat, amely elnevezés csak csufolkodás szentséges dolgokkal és istentelen káromkodás, különösen akkor, ha azt keresztyén emberek ejtik ki a szájukon. Legyen megnyugodva a kételkedők, a konkolyhintők, a rágal-mazók, a moeskolódók, hogy ez az irányzat nem muló jellobbadás, nem továllanó tünenény, hanem állandó jellegű magabaszállás, meg-

győződés elhatározása a megrendült magyar népleleknek, amely éppen azért be is fogja tölteni hivatását: hatni, alkotni, gyarapítani fog.

De a jelszót, a csengő frázist beszélő tettekkel kell átváltoztatni, a külszint belső tartalommal kell kitölteni, a tétova ingadozókat szilárd meggyőződésekkel kell átfőrní. Ne a krisztusi lelket rántsuk mi le a porba és próbáljunk magunkhoz hasonló földi gyarlóságai alocsonyítani, hanem mi törekedjünk a salak közül felemelkedni, a bűnöket levetkezni és az égiekhez dthasonulni. Ne feledjék el a tulsó oldalon, hogy Jézuson is győzhettek a farizeusok és a zsidó főpapok látszólag és két napi időtartamra, de akkor aztán megrázkódott a föld és e rendüléssel örökre diadalmaskodott az Údvözítő.

Talán kelletnél kissé szélesebb alapokon fejtettem ki mindent, amit eddig beszédemben elmondtam. De ezekben a legtermészetesebb magyarázatát fogja megtalálni mindenki azon kérdéskör: *miért vállaltam én el a képviselő-jelöltséget egységes párti programmal itt, Debrecen II. választó kerületében, holott ugyanitt a Nemzeti Polgári Párt is állított jelöltet, amely párt pedig a mostani kormányt támogatni hajlandó?* Azért, mert az engem jelölő polgárságnak és nekem magamnak **nem kell az az álliberálisus, amit előzőleg jellemeztem és amelyet a Nemzeti Polgári Párt egyenesen a kormány támogatásának feltételül jelölt meg.** Bennünket az elmondottak szerint egész világ választ el azon oldaltól és azon törekvéstől, mely a letűnt félszázad gyászos végzetű politikai szellemét akarja új életre kelteni. Ilyen vállalkozással szemben a leghatározottabban ki kell állanunk a sikra, felvenni a harcot és azt becsülettel, minden törvényes eszközzel végig is küzdeni.

A régi 67-es politika nekünk visszajáró kísértet, melytől iszonyodva borzadunk, mert tudjuk, saját keserves tapasztalatainkból állapíthattuk meg, hova vezet, milyen lejtőre gurította ez nemzetünket. A vértanuságot szenvedő Tisza István kevéssel halála előtt megüzente, hogy meg kell csinálni a keresztyén koncentrációt, mert csak ez mentheti meg Magyarországot; fele vagyonát áldozza e célra, csak dolgozzanak. Romélem, hogy Tisza Istvánt még a Nemzeti Polgári Párt is eléggé hivatottnak ismeri el e kérdésben való ítéletmondásra és tudniok kellene nekik, hogy az Tisza István igazi politikai végrendelete és öröksége. Kibontottuk hát e kerületben is, melyet elpaktálni, kardcsapás nélkül olesó prédaként átengedni semmiképpen sem fogunk, az egységes párt zászlóját és **tömörülni kívánunk Bethlen István gróf miniszterelnökhöz,** kibent biztos vezért látunk a mai rémséges állapotaink megjavítására nézve. **Hiszem ha egyáltalán lehetséges valami uton-módon magyar feltámadás, akkor a legnélkülözhetetlenebb feltétel, amely nélkül igazán nem lehet semmi változás mai nyomorúságunkból, az összes magyar testi és lelki erők, tehetségek, értékek egy táborba összehozása, központosítása. (Nagy taps. Helyeslés.)**

De az az irányelv is, az az alap is, az a mód is, ahogyan egységes pártját megteremteni kívánja, a legbizalomkeltőbb vállalkozást mutatja. **Irányelve, általános utmutatója a keresztyén világnézet; alapja, amin az újépítés hatalmas művét el akarja végezni, az ezeréves államunknak is, de Csonkamagyarországnak fokozott mértékben meglevő agrár jellegű módja: a polgári elvek, a polgári szellem érvényesítése az egész vonalon, amely biztos rendszer volt a múltban és lesz a jövőben.**

Természetszerűleg nyomul előtérbe nálunk az agrár-alap, mint az a tömör, szilárd és uralkodó alap, melyre jövőnket biztosan ráhelyezhetjük. De ez — és ezt a tényt igen erősen hangsúlyozni kívánom —, korántsem jelentheti azt, hogy itt egy osztályuralom alakuljon ki, vagy, amint mondani szokták: parasztdiktatura alá kerüljön hazánk. Ez, ha bekövetkeznék, egyenes folytatása lenne az előbbi korszak álliberálisusának és az eredménye

újra csak bukás, illetőleg a teljes elpusztulás lenne. Az elmúlt félszázad hamis tanításai, álokoskodásai belopták a tömegek lelkébe azt a téves véleményt, hogy polgár és munkás között különbség van. Elválasztottak bizonyos foglalkozásbeli egyéneket egymástól ezek a hazug demagógok, mert az ő távoli céljuknak így felelt meg. Pedig ha tiltakozunk a parasztdiktatura ellen, akkor tiltakozunk a munkásdiktatura, vagy bármilyen más osztály, faj, testület diktatúrája ellen is. A mi liberalismusunk csak egyenlő jogu és egyenlő kötelességű tagjait ismeri az államnak. Szerintünk tehát **nincs különbség polgár és munkás között,** mert minden polgár munkás, aki dolgozik és akár szellemi, akár testi munkával keresi meg kenyerét, de minden munkás polgár is, ha szereti a maga hazáját és nem vall nemzetközi, világpolgári elveket. Ez oknál fogva mondjuk, hogy az a mód, mellyel Bethlen dolgozni kíván, a hagyományos, tisztos polgári szellem, mely a szó nemes értelmében liberális és az összes szabadságjogokat, az egész jogrendet a legtisztább értelemben valósítja meg és gyakorolja.

Az egységes kormányzópárt alapján vállalom a jelöltséget, ez pontosan megszabja a program részleteit is. Ezzel fogva elég nekem a részletekre vonatkozólag az országos programra utalnom. De van egyetlen program-pontunk, amely minden becsületos magyar lelkében mindaddig egyedül uralkodó kérdés tartozik lenni, amíg csak megnyugtató megoldásra nem talál és ez: **a területi integritás kérdése.**

Erre nézve megvan nekem kezdettől fogva az erős meggyőződés. **Hiszem és vallom, hogy amit egyszer fegyverrel veszítettünk el, azt kizárólag és egyedül fegyver által szerezheljük vissza.** Sem diplomáciai tárgyalások, sem a nemzetközi értekezletek egész sora, sem a jobb belátás felükerekedése, szóval semmi békés eszköz itt bennünket célhoz nem vezet, ősi hazánkat nekünk vissza nem adja, hanem csupán a magyar erő, a magyar vilétség, a magyar ököl. Hogy mikor jön el az ideje annak az új honfoglalásnak, hamarosan vagy későn, megérjük-e még mi is, vagy csak az unokáink, azt véges emberi elme nem tudja: de el kell jönnie, ha egyáltalán élni akarunk.

Azonban egy valóságos átalakulás szükséges: **Egy testi megacélosodás és egy lelki felgyógyulás.** Minden magyarnak győzhetetlen athléta kell magát edzenie és szilárd hitű, rajongó szeretetű hazafivá nevelnie. Egy ilyen mereteiben hatalmas és kiterjedésében általános és állandó átváltozás még megmenthet bennünket. **Van-e, lehet-e reményünk ekkora újjászületésre?** Röviden azt felelem rá: **van!**

A 18-ik század Angliája biztató példa erre, mely akkori súlydelt helyzetéből máig félelmetes világhatalommá nőtt. Mi most is többben vagyunk két milliónál, országunk még csonkán is egy tejjel-mézszel folyó kánaán, fiaink és leányaink nem lesatnyult, sibacsaivá zak: hát nem tudnánk szerencsésebb alapról kiindulva egy ilyen hatalmas, káprázatos magyar újjászületést, nemzeti feltámadást megindítani, iramba hozni? Ne mondjon erre csüggedt lélekkel senki sem „nem”-et, ne adjon rá senki sem tagadó választ, mert ma csak bizó, reménykedő, erőlelkű magyarokra van szükség és én tudom, hogy itt mindnyájan **„hisznek Magyarországot feltámadásában!”**

Az éljenzés és taps lecsillapultával Aranyi Sándor gyógyszerész mondott rövid beszédet s ajánlotta a választók bizalmába Bessenyeit. Hiszek — fejezte be beszédét — Bessenyei megválasztásában, hiszek Magyarország feltámadásában.

A gyűlést Piszky Árpád rekesztette be.

DEBRECZENI KALAPGYAR Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek
Piac-u. 63. sz.

A miniszterelnök Debrecenben

Budapest, március 24. A politikai helyzetben egyelőre lényegesebb esemény nincsen. Mindössze a kormány tart holnap minisztertanácsot, amelyen esetleg döntenek a választások kiírása felől is. Ez azonban még nem bizonyos.

A politikai agitáció e héten újult erővel vette kezdetét. A tegnapi napon elhangzott programbeszédokat a jövő hét folyamán újabb nagy fontosságú politikai nyilatkozatok fogják követni, amennyiben a miniszterelnök a kormány több tagjával és még számos politikai kisérletében szombaton Szabolcs-, Bihar- és Hajdumegyébe utazik s két napos ott tartózkodása alatt Nyiregyházán és Debrecenben nagyobb beszédeket fog tartani. A miniszterelnök ez alkalommal nyilatkozik genovai tárgyalásainak eredményeiről is.

A demokratapártban beállott szakadást hiába igyekeztek reparálni, hiába tanácskoztak és menesztettek egymásután küldötségeket:

A demokratapárt kettészakad a befejezett ténynek tekinthető. Arról, hogy Ugronék és Szerényiek a pártba visszalépjenek, amit a megegyezés feltételül jelöltek meg, szó nem lehet s így most már egészen bizonyos, hogy egymással szemben a legélesebben felveszik a harcot. Mindkét oldalon igyekeznek az eseményeket magyarázni és a felelősséget elhárítani.

A Rassai-párt Debrecenben is megkísérli a mandátumszerzést és Kiss Pált lépteti fel az egyik kerületben. A teljesen kilátástalan próbálkozás egyik fázisa csütörtökön folyik le, amikor a vállalkozó támogatására Rassai vezetése alatt pártjának egész vezérkara: Ruppert, Sándor Pál és Bárczi István is Debrecenbe érkeznek és részt vesznek a beharangozón. A Rassai-jelöltet, Kiss Pált ezen kísérletezése még annyi eredménnyel sem kecsegteti, hogy az ajánláshoz szükséges aláírókat össze tudja tobozozni, mert Debrecen józan polgárságát nem lehet idejét mult és csak a széthuzást elősegítő jelszavakkal megtévesztetni.

Elsimult az újabb genovai konfliktus

Genova, apr. 24. A genovai konferenciának sikerült szerencsésen megusznia a második veszedelmes zátonyt is. A franciáknak a pénzügyi bizottságból való kivonulása után azok a hatalmak, amelyek a Németországhoz a rapallói szerződés miatt intézett jegyzéket aláírták, tanácskozára ültek össze, hogy megvitassák a német válaszjegyzéket.

Ezen a megbeszélésen Lloyd George kitért a franciáknak a pénzügyi bizottságban tanúsított magatartására és **leplezetlenül megfenyegette Franciaországot azzal, hogy más hatalmakkal keres megegyezést.**

Időközben ugyanis az oroszok kijelentték, hogy a cannesi határozatokra adott válaszjegyzékükkel ellentétben álló pénzügyi memorandumukat semmisnek tekintik és ezzel Franciaország minden berzenkedésének alapja megszűnt.

Időközben Párisban is megfújták a takarodót, mert a francia delegáció magartatása folytán a semleges hatalmak komolyan fontolóra vették azt, hogy távoznak a konferenciáról.

Franciaország egyfelől az angolok, másfelől a semlegesek keresztüztébe kerülve, teljesen izolálva lett és Poincaré sietve oly utasítást küldött Barthou-nak, hogy pengessen engedékenyebb hurokat. A helyzetet ismét Lloyd George mentette meg Franciaországgal szemben tanúsított rendkívül energikus fellépésével. A jogi szakértők szakvéleménye, amelyben kimondják, hogy a rapallói szerződés nem áll ellentétben a versaillesi békeszerződéssel, szintén a Franciaországra rákényszerített engedékenység jelének tekinthető.

Páris, apr. 24. Moszkvából Rómába érkező szikratávirat szerint Lenin Moszkvából Genovába utazott.

Vértessy Testvérek

gépjavitó műhely, autó garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon interurbán 934 műhelynél
979 lakosnál

Mindennemű gépjavitást, vaseszterga munkát, Autogénhegesztést, Magánjáró gépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautók minden időben megrendelhetők

Az első vitézi beiktatás Hajdumegyében

— A „Hajdúföld” kiküldött tudósítójától. —

A borongós tavaszi vasárnap reggelen kövér vetések és szőlők között elterülő országúton rohan velünk két autó Hajdúvármegye egy határszéli községébe, Téglásra, ahol a kis falucska lakossága nagy ünnepségre, vitéz Lőrinc László tartalékos őrmester vitézi telekre beiktatási ünnepségére készül. Az egyik autóban komoly urak, harcedzett katonák: vitéz Nagy Pál vezérőrnagy, a Hajdúvármegyei Vitézi Szék kapitánya, aki az ünnepségen a Kormányzót képviseli, Pákozdy alispán, aki Hajdúvármegyét és a vármegyei tisztikart képviseli, Buchwein Béla gazdasági főfelügyelő, vitéz Czeglédy Béla a hajdúsoboszlói vitézi szakasz hadnagya. A másik autóban vitéz Porubszky András százados, a vitézi szék székfőnöke, Beke Andor tábortestület elnöke, a vitézi szék református lelkésze és Székely Sándor gazdasági akadémiai tanár, aki a vitézi birtok kiszakítását végezte.

A megérkezés

Kévéssel fél 10 óra után futottak be a zászlódiszba öltözött faluba a vendégeket hozó autók, ahol a jegyzői lak előtt zászlócskák lengető iskolás gyermekek, tisztos öreg gazdák és az előjáróság élén Éles László jegyző, Somossy Béla, a bőszi örményi járás főszolgabírája a vitézi birtokba iktatandó vitéz Lőrincz Lászlóval fogadják az érkezőket.

Éles László főjegyző rövid beszéddel üdvözölte az érkezőket.

A meleg hangu üdvözlésre vitéz Nagy Pál tábornok lendületes beszédben válaszolt.

Ezután a községhez a elé összegyűlt előjáróság tagjait sorra bemutatták a tábornoknak és a vendégeknek. Majd a vendégek bevonultak a jegyzői lakba, ahol Éles László magyaros vendégszeretettel látta el őket.

A templomban

Tizenegy órakor az ünneplő díszes közönség a jegyzői lakból a templomig vezető útvonalon ünnepi ruhába öltözött és a nemzeti színű zászlócskák lengető gyermekesereg sorfala között az öreg kálvinista templomba vonult, ahol ünnepi istentisztelet volt. Az öreg templom, mely „A Szent Háromság Egy Isten Díszítésére 1707-ik Esztendőben Épült”, ez alkalommal szűknek bizonyult, mert azt zsufolásig betöltötte az ünneplő közönség. Az istentiszteleten a „Perelj Úram perljőddel” elnéklése után Beke Andor tábortestület elnöke magas szárnyalású beszédet mondott. Beszélte a magyar nagypéntekről, a magyarok nagyjairól, a Kormányzó fehérlő szelleméről és az ünneplő vitéz érezeit méltatva többek között ezeket mondta:

A piavei csatában a volt 39-ik közös gyalogezred egyik zászlóaljára az a nehéz feladat hárult, hogy a Piave folyón keljen át. Lőrincz Lajos, ki egyik századnál volt szolgálatvezető, az ellenség földrengető pergőtüzében rettenetesen bátorsággal segédkezett abban, hogy a század a kitűzött célt elérje. A hősiesség küzdő század lelkiismeretes és vitéz tisztikara a pokoli küzdelemben részint elesett, részint megsebesült. Lőrincz szakaszvezető a vezetők nélkül maradt század felett habozás nélkül átvette a parancsnokságot, és lelkesedésével, példásan vitéz magatartásával új erőt öntött embereibe. A hős 39-esek helyükön maradtak és orozslánokként küzdöttek a vasuti töltésért, majd feladatuk betöltése után Lőrincz szakaszvezető századát csekély veszteséggel visszavitte, sőt 3 ellenséges ágyúval és egyéb hadiszakmákkal is szaporította anyagkészletüket. A Hősítettéért, miután mellét már a nagy és kis ezüst és bronz vitézségi érem díszítette, az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Az istentiszteletet a Himnusz rekesztette be.

Diszközgyűlés

Téglás község képviselőtestülete fél 12 órakor Somossy Béla főszolgabíró elnöklete alatt diszközgyűlést tartott, mely előtt vitéz Nagy Pál tábornok a községhez a előtti téren a falu népének megmagyarázta a vitézi intézmény jelentőségét. Ismertette vitéz Lőrinc László tetteit és felszólította a népet, hogy a most már téglási vitéz nemzeti urat családjával fogadja magáénak Téglás község lakossága. Beszéde után a képviselőtestület egy bizottságra felkérte vitéz Nagy Pál tábornokot, hogy jelenjen meg a diszközgyűlésen.

A diszközgyűlésen Diószeghy Zoltán gróf Degenfeld-Schönborn Pál nevében, B. Kiss Miklós a gazdák nevében üdvözölték Nagy Pál tábornokot és vitéz Lőrincz Lászlót, majd a diszközgyűlés Éles László jegyző indítványára elhatározta, hogy táviratban üdvözlik a Kormányzót.

A diszközgyűlés ezután véget ért.

A vitézi telken

Ezután az ünneplő közönség 30 kocsiba ült és kihajtottak a vitézi telekre. Itt vitéz

Nagy Pál lendületes és lelkes beszéd keretében egy maroknyi földet kezébe vett a vitézi birtokból és azt vitéz Lőrincz László kezébe helyezte, eljegyezve ezáltal a vitézt a telkével örök időkre.

Nagy Sándor téglási református lelkész áldást adott a vitézre és nemzeti családjára, majd Pákozdy Sándor alispán köszöntötte vitéz Lőrincz Lászlót a megye, a főispán és a vármegyei tisztikar nevében. Majd visszatértek a községhez a és aláírták a telek átadásról szóló jegyzőkönyvet.

Vitézi áldomás

Fél 2 órakor 100 teritékes vitézi áldomást adott a telkes vitéz Lőrincz László a vendégek tisztelőre.

A vitézi áldomáson az első felkösztöt Pákozdy Sándor alispán mondotta, aki a Kormányzóra üritette poharát. Nagy Sándor, Somossy Béla, Szabó Lajos, Buchwein Béla, Simon Károly, vitéz Nagy Pál felkösztöt után az áldomást Pákozdy Sándor pohárkösztötje zárta be és ezzel az igazán magyaros ünnepség véget ért. A debreceni vendégek a rájuk várakozó autókba ültek és visszahajtottak Debrecenbe.

Kit állítsunk a világitási vállalat élére ?

A városi világitási vállalat vajdó ügyében a vasárnapi lapunkban két szakértő véleményét ismertettük, most egy harmadikét közöljük, aki a vállalat viszonyait behatóan ismeri és akinek alkalmá volt a vállalat ügykezelésének megvizsgálására a városi közgyűlés által kiküldött műszaki szakértőknek (Garda Rezső Máv. üzletvezető, Ledniczky István ipari főfelügyelő, Rimánóczy Béla szolnoki villanytelepi igazgató) szakvéleményét is átolvadni.

Átadjuk a szót neki:

— A villamtelep gépezetei a háboru, forradalmak és román megszállás alatt nálunk is, mint mindenütt, fokozatosan romlottak. A román megszállás után a szénfogyasztás óriási volt. Fenti szakértők megállapították, hogy hála Aberle helyettes igazgató és a telep személyzete fáradhatatlan szorgalmának, a szénfogyasztás azóta lényegesen csökkent és ez év januárjában már csak 4 és fél kg. volt. A régóta folyamatban volt és azóta befejezett átalakítások és javítások további eredménnyel jártak és ma a szénfogyasztás már lényegesen kisebb és rövidesen valószínűleg még sokkal kisebb lesz. Eredmény a szénfogyasztásnál csak hosszuhosszu munkával érhető el és nem „jöttem láttam, gyöttem” módjára. A számokkal való dobálódzás, amelyet a vasárnapi számban megszólalt szakértő végzett, papíron igen könnyű dolog, a valóságban sokkal nehezebb.

— A telep olyan szénket kénytelen használni, amelyet a szénkormánybiztos számára kiutal, nem pedig amelyet kapni szeretne. A kereskedői ügyességnek tehát itt vajmi kevés szerepe van. A szénkormánybiztos azért utalja ki a szénket több bányából, mert hacsak egyből utalná ki, az esetben ezen egy bánya szállítóképességének legkisebb csökkenése (például sztrájk alkalmával stb.) már üzemenkörülozást eredményezne. Végzetes hiba volna tehát az egész szükséges szénket egyetlenegy bányánál lekötöni. Sajnos, a bányák a kiutalás dacára a szénket nem szállítják rendszeren, úgy hogy a villanytelep még azonfelül szénket mindenünnen, ahol megfelelő áron kapja, összevásárolni kénytelen. Nagy ügyességre vall, hogy Aberle Raymund főmérnök a szükséges szénket mindig be tudta szerezni.

— A vasárnapi számban megszólalt cikkírónak ilyenféle állításai, hogy Nagyváradon az áramegységárak mindig olcsóbbak vol-

tak, mint itt Debrecenben; hogy más igazgató egy évben azonnal 10—12 milliót tudna szénben megtakarítani, hogy az egyik pályázó, Rimánóczy Béla „évtizedes amerikai működése alatt nagy tapasztalatokat szerzett” (tényleg a szakiskola elvégzése után csak alig egy évig volt Amerikában!) annyira nem helytállók s annyira nem szakértőre vallanak, hogy azokkal bővebben foglalkozni nem kívánok.

— A világitási bizottság, amelyben több elismert szakértő gépészmérnök foglal helyet, — amint olvastam — szombati ülésében a pályázók kérvényeivel foglalkozott és titkos szavazással egyhangulag azt a javaslatot tette a városi tanácsnak, hogy, mivel Aberle Raymund főmérnöknek minden szóba jövő pályázónál magasabb minősítése van; mivel a pályázók közül ő az egyedüli, kinek gáz- és villamos gyakorlatra van, mivel továbbá rátermettségét 15 évi itteni szolgálatát és a világitási vállalatnak 2 évi öndílló vezetése alatt bebizonyította és végre: mivel a villamtelepet ő építette, minden legkisebb részét ismeri és a leromlott gépezetek helyreállítására körül nagy érdemeket szerzett, az igazgatói állásra egyedül csak Aberlet ajánlja és kimondta, hogy szerinte vele szemben más pályázó nem is jöhet számításba.

— A bizottság ezen határozata igazságos. Hát csak azért válasszon a törvényhatósági bizottság idegent és mellözze a rég ismert és kipróbált embert, mert amaz többet ígér? És hátha az ígéretet azután nem válthatja be, ami nagyon könnyen megtörténhet, sőt valószínű?!
Egy szakértő.

A magunk részéről, mint nem szakértők, de akiknek szintén tudomásunk van arról a csaknem emberfeletti munkáról, amit Aberle Raymund a vállalat vezetésében végzett és pedig nehéz és válságos időkben is, csupán azt a megjegyzést tesszük, hogy a világitási bizottság döntését örömmel fogadjuk mert abban egy érdemes régi tisztviselő szorgalmának, tudásának és hosszú időn át folytatott eredményes munkájának elismerését és megbecsülését látjuk.

— A kereskedelmi és iparkamara érdekltsége tudomására hozza, hogy folyó hó 25-én délelőtt 9 órakor az állomás teherkiadási raktárában árverés lesz. Az árverésre kerülő áruk megtekinthetők a kamara hirdetési tábláján és a Kereskedelmi Csarnokban.

Férfi- fiu, és gyermekruhát

tartós és divatos kivitelben nagy választékban a legolcsóbban vásárolhat

Gerő Ernőnél

Debreczen, Piac-utca 69. sz. alatt

(Közvetlen az Ullmann fűszerüzlete mellett.) **A cégre tessék ügyelni!**

Ha olcsó és jó czipőt

akar venni, okvetlen nézze meg

Kovács Vilmos raktárát

az Iparkamara épületében a Törvényszékkel szemben a Turul cipőraktár volt vezetője.

650 kor.-tól

130 kor.-tól

NAPI HIREK

— **Rendkívüli közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága kedden, május 2-án rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlésen töltik be az üresedésben levő világi-tási vállalat igazgatói állását.

— **Miniszeri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Varga Emil városi t. főorvos és az állami főreáliskola egészségügyi tanácsának a debreceni áll. főreáliskolához küldött dr. Varga Emil-féle természettudományi jutalomdíj alapítványának 1500 K-ra történt gyarapításaért köszönetét nyilvánította.

— **Elmaradt a tanácsülés.** Debrecen város tanácsának ma délelőtti ülése elmaradt azon törvényszéki tárgyalás miatt, mely Aczel Géza Márk Endre között folyt le tegnap a kir. törvényszéken. A tárgyalás után délben az ülésteremben összejöttek ugyan a tanács tagjai, de a megbeszélésen az egyes tanácsnokok nem referáltak, hanem csupán csak beszélgettek. A tanácsülés ma lesz megtartva.

— **Dr. Bernolák Nándor** népjóléti miniszter, Debrecen III. választókerület képviselőjelöltjének pártirodája Varga-utca 1. szám alatt dr. Bernolák pártiroda felirással ellátott bolt-helyiségben van. — Pártelnökség.

— **A lakásépítési akció.** Vasárnap délelőtt a városháza közgyűlési termében Szántó Győző gyárigazgató szép közönség előtt előadást tartott a többtermelés és lakásépítés problémájáról. Az előadást Kessler Lajos kuriai bíró nyitotta meg, mely után Szántó Győző gyárigazgató példákkal megvilágítva ismertette a lakáskérdés nehéz problémáját. Beszéde során ráért az anyaghiányra, amely miatt nem indulhat meg könnyen a lakásépítés, melynek már ideje volna megkezdődni.

Ezen ügy öhajjt segíteni, hogy minden kidobott, máskülönbben a szemétre kerülő anyagot felhasználják, pl. rossz drótdarabokat apróra vágva beépített a falba. A téglát nem földből kell készíteni (u. n. vályog), hanem agyagból és salakból vagy agyagból és szorból. Ilyen téglát egy pár darabot be is mutatott. Természetes, hogy e feladatok megoldása, mondhatni csak együttlakó embercsoportban képzelhető el. Eppen úgy az u. n. „építési közönség” is csak úgy lehetséges, ha legalább 30 százalékkal olcsóbbá teszi az építkezést. T. i. az együttélő emberek, bizonyos csoportokba — építő, agyagbeton téglakészítő, fuvarozó, használt anyagokat gyűjtők — tömörülve, alacsonyabb munkabérekért kötelesek az építkezésnél segíteni. Az előadást ezután Kessler Lajos zárószóval rekesztette be.

— **Hollandus magyar konferencia Debrecenben.** Három hollandus egyetemi professzor és egy amsterdami lelkész érkezett tegnap este Debrecenbe, hogy itt, amint már jeleztük, konferenciát tartsanak számunkra. A konferencián dr. Bouwman H., dr. F. Hoekstra N., és dr. Groshede F. W. egyetemi professzorok és Nioenga B. amsterdami lelkész fognak előadást tartani. A konferencia ma, kedden délelőtt 2 órakor kezdődik a református egyház tanácstermében, ahol a rendezőség nemcsak a lelkészi, tanári és tanítói testület tagjait, hanem általában mindazokat is szívesen látja, akik a református egyház és hitélet iránt érdeklődnek. A konferencia délelőtt fél 2 óráig tart és délután 4 órakor folytatódik. Erre a tartalmas és széles látókörű értekezésre vidékről is többen érkeztek Debrecenbe.

— **Boruzs Mihály meghalt.** Boruzs Mihály, a debreceni kereskedelmi és iparkamara volt fogalmazója, aki pár év óta a kaposvári iparkamarai kirendeltség titkára volt, két heti szenvedés után 39 éves korában meghalt. Halálát tüdőgyulladás okozta, amely betegségen már ötizben ment keresztül. Temetése kedden lesz Kaposváron. Halálát özvegyén és gyermekén kívül testvére, Béla, városi adófőtiszt, Ferenc bírósági irodaigazgató és Sándor munkásbiztosítási fogalmazó gyászolják.

— **Halálhír.** Makovicska Gusztáv, a cs. és kir. 39 ik gyalogezred volt aktív főhadnagya, m. kir. miniszteri l-só oszt. főtanácsos, csoportfőnök, f. hó 18-án Budapesten szívszélhűdésben hirtelen elhunyt. Gyászolják felesége, született Kultsár Erzsébet nyug. debreceni tanítóné és sógora Kultsár Imre előjárósági irodavezető, továbbá a kiterjedt rokonság.

Márk Endre a vádlottak padján

Egy régi, bonyolult rágalmazási per folyt le tegnap délelőtt a debreceni kir. törvényszék Uffalussy József elnöke alatt működő büntető tanács előtt. A vádlott Márk Endre Debrecen város volt polgármestere, aki hivatalból üldözendő rágalmazás vétségével vádolva állt a bíróság előtt. A per előzménye igen kényes s jellemző a városházi viszonyokra.

1920-ban történt, hogy Márk Endre akkori polgármester előtt megjelent Rochlitz Artur s egy általa eszközölt telekvásárlási ügyben jóindulatát kérte s abban az esetben, hogy ha sikerül neki a várostól azt a bizonyos telket megkaphania, 20 ezer koronát ígért neki. Márk felháborodva utasította vissza ezt az ajánlatot, mire Rochlitz megjegyezte, hogy ez így szokás a városnál. Erre Márk faggatni kezdte, hogy a városi hivatalok melyikében fordul ilyen vesztegetés elő, mire Rochlitz azt felelte, hogy a mérnöki hivatalban.

Márk Rochlitznak ezt a kijelentését szóvá tette a városi tanács egyik zárt ülésén, mire a városi tanács Aczel Gézához, a mérnöki hivatal vezetőjéhez fordult felvilágosításért, aki megcáfolta ezt s egyben rágalmazás miatt feljelentést tett Rochlitz ellen. Rochlitz Arturt azonban a bíróság jogerősen felmentette, azaz az indokolással, hogy Rochlitz tagadásával szemben Márk Endre egyedüli tanuvallemása nem elég megnyugtató bizonyíték marasztaló ítélet-

hozatalára. Aczel főmérnök Rochlitz felmentése után Márk Endrén kereste az igazát, akit tegnap vont felelősségre a kir. törvényszék. A vádhatóságot dr. Káddár István kir. ügyész képviselte, míg Márk saját maga védte magát. Márk beismerte, hogy a Rochlitz Artur által előtte a mérnöki hivatalra tett sértő kifejezést szövegét a városi tanács ülésén, de ezt a közérdekből tette.

A törvényszék ezután Kálcsay Sándor dr. tb. főügyész, Vargha Elemér dr. tb. főjegyző, dr. Vársány István és dr. Talay Zoltán tanuvallemását hallgatta meg, majd a perbeszéd után ítéletet hozott, mely szerint Márk Endrét az ellene emelt vád alól felmenté. A bíróság indokolásán megállapította, hogy Márk közérdekből járt el s rágalmazást nem követett el, mert annak főtényálladéka, a szándékosság hiányzik. S bár a bíróság felmentette Rochlitzot bizonyítékok hiánya miatt, még nincs eldöntve az a kérdés, hogy Rochlitz Márk előtt azt a bizonyos ajánlatot s kijelentést nem tette volna meg.

A kijelentés megtételét bizonyítja az a momentum is, hogy Rochlitz a városi tanácshoz intézett beadványában, az esetben, ha kérelme kedvező elintézését nyer, 10 ezer koronát ígért jótékony célra. Káddár István dr. királyi ügyész a felmentő ítélet miatt felbezúrt jelenített be, így másodfokon a királyi ítélőtábla dönt.

Vizsgálat a lakáshivatalban

Vége-hossza nincs azoknak a panaszoknak, amelyek a közönség köréből hangzanak el a lakáshivatal, az ott uralkodó szellem és az egyes esetekben hozott döntések ellen. Annál nagyobb örömmel és megnyugvással fogadjuk a népjóléti miniszter intézkedését, amellyel a panaszok alapos megvizsgálását és a bajok gyógyítását rendelte el.

Ezzel kapcsolatos az alábbi nyilatkozat, melynek közlésére felkértünk:

A városban elterjedt s nyilván rosszhiszeműségből származó azokkal a pletykákkal szemben, hogy Bernolák Nándor népjóléti miniszter politikai természetű debreceni útja s a népjóléti miniszterium lakásügyi főfelügyeleti osztályának lakáshivatal-vizsgálat közt junktív van, abban az értelemben, hogy a miniszter ur a lakáshivatal ügyeinek rendbehozását politikai utókatyául akarja kihasználni, az igazság kedvéért kénytelen vagyok nyomtatékosan hangsúlyozni, hogy ez a hivatalvizsgálat nem egyedülálló, hanem a tavasz folyamán megejtendő felügyeleti vizsgálatok egyik láncszeme. A múlt héten Szegeden voltunk, most Debrecenben, a jövő héten másutt fogjuk ezeket a vizsgálatot megtartani. Sajnos, hogy előbb nem kezdhettük meg azokat, de az abnormisan hideg időjárás s a felügyeleti osztály rendkívüli rendkívüli elfoglaltsága azt lehetetlenné tette.

Ami az itt megtartott vizsgálat eredményét illeti, minthogy ez a közönséget bizonyára érdekli, annyit közölhetek, hogy alapos vizsgálat folytán sikerült az itteni bajok okait felfedeznünk s biztosíthatom az érdekelteket, hogy igen rövid idő alatt orvosolni is fogjuk azokat.

Megnyugtathatom a vagonlakó menekülteket is, hogy kihelyezésük kérdését szintén rövid időn belül meg fogjuk oldani.

Dr. Hegyi István,

kir. ügyész, a népjóléti miniszterium lakásügyi főosztályának kiküldöttje.

— **Gazdászok művészestélye.** A debreceni Gazdasági Akadémia ifjusága május 29-én nagyszabású művészestélyt rendez. Ez alkalommal a gazdász ifjuság színre hozza ismert műkedvelők közreműködésével „Az elnémult hangok”-at. A szindarab bemutatására már most nagyban folynak a próbák. A szereplőket Halassy Mariska tanítja be, míg a művészestély megrendezésének súlyos munkáját Mikecz Gábor végzi.

— **A Szent Erzsébet Nőegylet közgyűlése** A Szent Erzsébet Nőegylet vasárnap délután 4 órakor tartotta Lindenberger János prelátnak elnöke alatt ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlést Lindenberger János prelátnak, igazgató magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg. Indítványára a közgyűlés kimondta, hogy a király halálát jegyzőkönyvben örökítik meg. Maizner János titkár ezután felolvasta titkari jelentését, melyben beszámolt az egyesület tevékeny munkásságáról, melynek legjelentősebb momentumja a házi ipari tanfolyam beállításán. Örv. Engesser Józsefné bemutatta a pénztári jelentést, mely szerint az egyesület pénztárának múlt évi forgalma 170 ezer korona körül mozgott. A közgyűlés köszönetet szavazott még a titkárnak és a pénztárosnak, azonkívül Csanak Józsefnének és Májerszky Mihálynak az egyesület vezetésében kifejtett munkásságukért. A közgyűlés ezután véget ért.

— **Majálta** A debreceni állami főreáliskola ifjusága május hó 20-án a Nagyerdőn tavaszi mulatságot rendez. Az ifjuság már a husvétli ünnepek alatt felkérte a védnöki kart s a hölgybizottság szombaton délután a főreáliskola tanácstermében alakuló értekezletet tartott dr. Sauerwald Jánosné elnöke alatt. Az értekezlet az időpontot és a helyet magáévá tette és alaposan megbeszélte azokat a módokat, amelyek mellett a főreáliskola tanuló ifjuságának kellemes és emlékeztető napot szerezhet.

— **Lopás a korcsmában.** Rezes Gyula borbélysegéd több rendbeli lopás elkövetéséért már húzamosabb idő óta Szegeden tölti büntetését. A napokban egy hónapi feltételes szabadságra bocsátották. Rezes szabadsága alatt Debrecen tisztele meg látogatásával s rövid itt időzése alatt újból visszatért régi mesteriségéhez, a zsebtolvajlásához. Riczóné Csapó-utcai vendéglőjében H. Nagy Jenőnek az aranyóráját s láncát akarta észrevétlenül elemelni, de észrevették s lefűlelték. Újra letartóztatták s valószínű, hogy rövidesen nem bocsátják ki, még feltételes szabadságra sem.

— **Megette a disznó a kezét.** Borzalmas eset történt az egyik vasvármegyei községben. Egy jómódu gazdaember gyermekei egy 11 hónapos leány s egy 3 és 6 éves tinó szülei távollétében egyedül voltak a lakásban. Az udvaron ténfergő sertések közül egy betévedt a lakásba a nyitott ajtón keresztül s a bölcsőben fekvő 11 hónapos kislánynak többen leharapta a kezét s megette. Utána a kislány fülének esett, de szerencsére a kislány sikoltozására berohant a béres s kivarta a vérengző sertést. A kislányt azonnal kórházba szállították. Állapota súlyos.

Férfi és fiu vászonruhák nagy választékban.
Olcsó árak. Előzekény kiszolgálás

Hajdusági férfi és fiu ruhaüzlet Piac-u. 67.
Frohner szálloda épület.

Budapest helyett Bécs lesz a szabadkőműves központ. A monarchia összeomlása, illetőleg a keresztény Magyarország talpraállítása gyökeres változást idézett elő az egész Kelet-Európában működő szabadkőműves páholyok életében. Eddig ugyanis Budapest volt a kelet-európai szabadkőműves munka irányító, szervező központja. Mint értesülünk, a magyarországi szabadkőműves páholyok felosztása miatt a kelet-európai szabadkőműves páholyok központja Bécs lesz. Itt lesz a központi páholy székhelye.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei: A kedvezményes pamutvászon kiosztását Simonffy-utca 7. sz. alatti helyiségünkben megkezdjük. A vászon átvételét az igényjogosultak az utalvány hátlapján elismerni tartoznak. Kiosztás naponként délelőtt 8-12 és délután 2-5 óráig tart. Vidékiek saját elosztóhelyükön fogják járandóságukat megkapni.

Move-közlemény. Ablakfüggönyre alkalmas congré jutányos áron kapható titkári hivatalunkban. (Sas u. 4. II. 2.)

A közigazgatási bejárások illetékei. A kereskedelmiügyi minisztertől tegnap leirat érkezett a házassági főfelügyelőség, továbbá a vasúti főfelügyelőség által teljesített eljárásoknál szedhető kincstári illetékek tárgyában. Ez a rendelet annyiban érdekli a várost, mert ebben a rendeletben van szabályozva az a fizetendő illeték, mely a vasúti és házassági főfelügyelőség kiküldöttjeit illeti a közigazgatási bejárások alkalmával.

Elhagyott tárgyak elárverezése. A MÁV raktárfőnök arról értesít, hogy a vasúti kocsi- és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha- és fehérneműek stb. Debrecen állomás podgyász felvételi helyiségében 1922. évi április hó 25. éj délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni.

Eljegyzések. Forgács Gyula—Wéber Ilonával, Baranyai András—Ludwig Veronkával, Hora Ferenc—Gorton Ilonával, Tatorján György—Makai Rózával, Kertész Imre—Toth Máriaival, Kemény István—Pócsi Rózával bejelentették eljegyzésüket az anyakönyvi hivatalban.

A városi állatok élelmezése. A város-gazda legutóbb azt kérte a városi tanácstól, hogy a város tulajdonát képező állatállomány élelmezésére hitelt szavazzon meg. A városi tanács a kérelemnek helyt adva, 100.000 korona hitelt szavazott meg.

Telmányi Emil világhírű hegedűművész nagy hangversenye ma este 8 órakor lesz a Zenedében. A jegyek nagyrésze már elkelt. A fennmaradt jegyek még kaphatók a Hegedűs és Sándor r.-t. zeneműkereskedésében.

Öngyilkosság a temetőben

Balogh Rózsai 16 éves fiatal lány Darabos-utca 61. szám alatti lakos tegnap délután kiment a Péterfia-utcai temetőbe s az egyik legelhagyottabb siron öngyilkossági szándékából zsirosszódót ivott. Jajgatására figyelmesek lettek a közelben sétáló emberek, akik értesítették a mentőket.

A siron több levelet találtak, amelyeket az életunt lány írt. Két-két levél a fiatal lány udvarlójának szólt, akiknek a fényképet is mellékelte a levélben. Egy levél, amely egy gyűrött papírra volt írva, tele helyesírási hibákkal, a nagy közönségnek szólt a következőképpen:

Kérek mindenkit, de különösen a nagy közönséget, ha megtalálnak, ne menjenek segíteni rajtam, hagyjanak meghalni. Isten verje meg azt, aki idejuttatott...

Aláírva: Egy életunt, akinek a neve Balog Rozsika kisleány.

A mentők beszállították az egyetemi klinikára. Állapota súlyos. Holnap fogja kihallgatni dr Csige Sándor rendőrfogalmazó. Tettének oka valószínűleg szerelmi bánat.

Elfogták a kishegyesi-uti rablót

Akit egynapon kétszer rabolnak ki

Megirta a Hajdúföld hogy Bujdosó Mihály 71 éves téglavetőbeli földművest a napokban kettős veszedelmes kaland érte. Először elrabolták a pénztárcáját, amelyben mintegy 350 korona volt. Feljelentésére a rendőrség még aznap elfogta a tettest, akit azonban szabadon bocsátottak, mivel szökésétől nem kellett tartani, míg a pénzt visszaadták az öreg Bujdosónak.

Bujdosó pénze megkerülte feletti örömeiben betért egy kocsmába, s estefelé egy kicsit ittasan ballagott hazafelé. A Kishegyesi-uton a

sötétben azonban ismét megtámadták elverték s csekély összegű pénzt másodszer is ellopták tőle.

Ismét feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére. A gyanu az első rablás tettese, Szabó György felé irányult, akit tegnap elfogott s letartóztatott a rendőrség.

Szabó az első rablást beismeri, de a második vádjá ellen határozottan védekezik. Átkísérték a kir. ügyészség fogházába, az eljárás folyamatban van ellene.

Hárem foglya párisi Gaumont-film, dráma 6 felvonásban szerdán az Apollóban.

A mozibolond, Karinthy Frigyes kacagtató moziszekece Kőváry és Gallai személyes fel-léptével pénteken az Apollóban.

SPORT

A DEAC football szakosztálya április hó 25-én, kedden d. u. fél 6 órai kezdettel a Menekültügyi Hivatal helyiségében (Simonffy-utca 1-c. I. em.) fontos ülést tart. Kérjük az összes aktív játékosaink, valamint a szakosztály összes tagjainak föltétlen megjelenését. Titkár.

DTE—DVSC 1:1 (0:0). Az első féldőben határozott DTE, a másodikban Vasutas főlény. A DTE gólját Simon lötte, míg rá egy percre a Vasutasok Németh révén kiegyenlítettek. Jó bíró volt Kerekes Géza.

DVSC II—DTE II. 3:2. Szövetségi díj. Bíró Tamásy László.

Vidéki mérkőzések. Kisvárdai SE—DMTK 3:0. A Kisvárdaiak revans-mérkőzése fényesen sikerült.

DKASE—NyKASE 4:1. A két testvércsapat küzdelme szép sportot nyújtott. Bíró Balogh Imre.

Törökszentmiklósi TE—BUSE 1:1. A TTE ezen eredményével a II. osztályu bajnokság első helyezettje lett.

DEAC—NyTVE 1:1 (1:0). A vasárnapi mérkőzések meglepetése az egyetemi csapat s a Nyiregyházi TVE eldöntetlen bajnoki küzdelme. A DEAC Kalmár, Albisy, Alföldy nélkül felállított tartalékos csapata gyengén es lélek nélkül játszott. Az egyetemi csapat gólját Fab y lötte, míg a NyTVE két perccel a befejezés előtt egy kavardasból egyenlített ki. A DEAC-ba Nagy Bálint, Csáky, Fabry, Porócsy, Ökrös tüntek ki, akik mind válogatott formában voltak. Bíró Pauló István volt.

Fővárosi eredmények. (Nemzetközi mérkőzés.) MTK—Amateure (Bécs) 4:0.

Magyar kupa-mérkőzés. FTC—Győri ETO 7:0. Szombathelyi AK—Vivó és AC 4:1.

Második osztály: MÁFC—KAOE 0:0, BAK—OTE 2:2, NSC—BEAC 0:0, 33 FC—BSC 2:1, URAK—BTK 1:1, UTSE—ETSE 2:1.

Futóverseny a városon keresztül. Nagy érdeklődés mellett folyt le tegnap délután a MASz keleti kerület által rendezett városon keresztüli futóversenye. A zsűri a nagyerdei sporttelepen volt. Részletes eredmények: Szenior 1. Csekey (Karcagi Move), 2. Vízely (DEAC), 3. Czeisler (DTE), 4. Sebök (DTE), 5. Jagicza (DEAC), 6. Hajsó (DEAC), 7. Vágó (DTE), 8. Weisz (DTE), 9. Hadházy (DTE), 10. Ország (DEAC), 11. Pálcz (DEAC).

Ifjúsági: 1. Bodnár, 2. Hegedűs, 3. Nyilas, 4. Fehér, 5. Nagy (valamennyi ref. főgimnázium).

Csapatverseny. Szenior: 1. DTE 31 pont. 2. DEAC 34 pont.

Ifjúsági: Ref. főgimn. (walkowor.)

A debreceni löversenyek iránt, melyek május hó 17, 19 és 21-ik napjain fognak lezajlani, a közönség körében szokatlan nagy az érdeklődés. Aszmann Ferenc férifidatizletében a páholyok nagy részét már eljegyezték. Az eljegyzett páholyok és a versenyre szóló másféle jegyek is már szerdától kezdve Aszmann Ferenc üzletében kiválthatók. Az igazgatóság nagy költséggel a pályát is átalakította, új akadályok készültek és a tribün is teljesen renoválták. A titkársághoz a nevezések állandóan érkeznek, úgy hogy már most meg lehet állapítani, hogy népes mezőnyökre van kilátás. Az egylet ez évi versenyekre 300.000 korona díjat írt ki, ezenkívül minden győztes külön tiszteletdíjat is fog kapni. Uj dolog az idei versenyeken a bookmakerek szereplése is. Az igazgatóság 3 bookmakerek adott működési engedélyt, úgy hogy a totalizátoron kívül még a bookmakereknél is lehet fogadásokat eszközölni.

A DEAC tennisz szakosztálya f. évi április hó 27-én csütörtök délután pontban 5 órakor Simonffy-utca 1/c I. em. 1 alatt a Menekültügyi Hivatal helyiségében szakosztályi ülést tart. Kérem az érdekelte-gok pontos megjelenését. — Mika intéző.

N A P I R E N D

Kedd 1922 április 25

Prot.: Márk. Kath.: Márk.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8 óráig.

Kollégiumi könyvtár délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Csokonai színház este fél 8 órai kezdettel „Postás fiu és a huga”, bohózat. (B bérlet.)

Intim kabaré, előadás fél 9 ó.

Modern kabaré, előadás háromnegyed 9 ó.

A DEAC futballszakosztályának ülése fél 6 órakor Menekültügyi hivatal helyiségében Simonffy-u. 1c.

Telmányi Emil hegedűművész hangversenye este fél 9 órakor.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Kedd B) bérlet: Postás fiu és huga.

Szerda C) bérlet: Kaméliás hölgy.

Jótekonny műsoros estély. A biztosító-intézetek debreceni tisztikara április 29. éj, szombaton este fél 9 órakor az Arany Bika mozgó helyiségében kiváló műsorral jótekonny-célú estélyt rendez. Az estély egyik kiemelkedő száma ifj. **Ormódyné Rózsa Lilly** fellépte. A Zilahy rezsim közkedvelt primadonnája, aki egyébként a Magyar Színház örökös tagja, évek óta nem szerepelt s így érthető, hogy nagy érdeklődéssel várják régi tisztelői mostani felléptét. **A Nagymamában, Bob hercegen, és Aranyvirágban** annak idején rendkívül zajos sikerei voltak, ezekből a darabokból fog most részleteket előadni a legsikesebb primadonna. A színészek közül Szigeti Jenő és Kálmán Manci magánszámokkal és duettekkel szerepelnek. Jól fog mulatni a közönség Karinthy Frigyes egyik bohózatán, melyet az ismert műkedvelők: Fuchs János, Latzkó József, Heller Frida, Lichtmann Ernő, Szilas Hugó, Rózsa György és Kiss Béla fognak előadni. Ezenkívül magánszámokkal szerepelnek a város ismert műkedvelői. Az estélyre jegyek Acél antiquariumában válthatók.

Színházak és mozgósínházak közleményei:

Postás fiu és huga a Csokonai-színházban. Kedden B) bérletben újítja fel a színház. A **Postás fiu és huga** operettet Kálmán, Heltay és Szigeti felléptével.

Hamupipóke csodaszép meséje elevenedik fel új köntösben szemek előtt. Gyönyörű felvételek, mesés milió az Urániában. Előadások 5, 7, 9-től.

Jön! Mary Pickford legbrilliansabb szerepében.

Mia May főszereplésével az Üldözött című 6 felvonásos Nordisk-dráma ma utoljára az Apollóban.

Erős Gábor

műszaki-szerszám és vaskereskedés DEBRECZEN, Miklós-utca Z. sz. Telefon 10—64.

Háztartási cikkek, vasárak, vasalások, gazdasági felszerelések, zsiradékok, Olajok. Villanyfelszerelési cikkek, Szerszámok és gépek, Malomberendezések.

A tőzsde
Magyar korona : 67.

Váluták
Napoleon 2935-2965, Angol font 3585
3610, Dollár 740-800, Francia frank
7000-7050, Márka 285-295, Lira 39.75
-4025, Osztrák kor. 9.50-10.30 Kubel
55.00-57.00, Lei 548-56, Szokol 1462-72,
Sváci frank 15150-15250, Korona dinár
1092-1003, Lengyel marka 20.25-21.25

Devizák
Amsterdam 283-8, Koppenhága 157.00,
-161.00, Krisztiania 141.00-145.00, Lon-
don 3300-3350, Berlin 281.00-291.00,
Milánó 40.25-40.75, Páris 70.25-70.75
Prága 1485-1475-, Stockholm 195.00-
197.00-, Sváje 146.50-147.50, Bécs 9.25-
10.50, Zágráb 260.50-270.50, Newyork
770.00-800.00, Varsó 21.50-22.50.

Zürichi zárlat
Berlin 196.00 Holland 195.-, Newyork
514 London 2273, Páris 4792, Milánó
2790, Brüsszel -., Prága 1005.00. Buda-
pesti 67. Zágráb 195.00, Bukarest -.
Varsó 14, Bécs 6.60, Osztrák lebelyegzett 6.75

Terménytőzsde.
Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 3170-
-220, fehérmegyei 3170-3210, pestmegyei
3170-3210, rozs 2575-2625, takarmány
árpa 2400-2500, sörárpa 2500-600,
kőles 2700-2900, zab 2425-2450, tengori
2900-30.0, repec 44-46, Korpa 1650-
1725.

Dollárt, ARANY, EZÜST
pénzt, másképpen
penzt legdrágább-
ban vesz
Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u.11
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Féderes kocsi
homokfutó és bordás bórrel bélelve
ELADÓ
Ugyisint megrendelést és javítást
olcsón készít
Nagy Gyula kocsigyártó
Erzsébet-ut 17.

3242-1922. VI.

Hirdetmény
A m. kir. belügyminiszter ur az
orosz országból még vissza nem tért
foglyok összeírását rendelte el.
A városi tanács ezen rendelet
folytán felhívja a még orosz fogság-
ban levő egyének hozzátartozóit,
hogy az összeírás fogantatására vé-
gét a városi tanács katonai és illet-
tőségi ügyosztályánál (Városháza fél
emelet, 14. sz. szoba) nyolc nap
alatt feltétlenül jelentkezzenek.
Debrecen, 1922 ápr. 24.
A VÁROSI TANÁCS.

Szalonnát és zsírt
elad és vesz nagyban és kicsinyben
Papp Mihály hentes
szalonna és zsír nagykereskedő Deb-
reczen Csapó-utca 24.
Telefon 11-37.

Száraz tűzifa
aprítva vagy hasábosan ház-
hoz szállítva megrendelhető
Fabehozatali és Kereskedelmi
Részvénytársaság telepén
Pesti-u. 2. sz. Telefon 13-95.

Apró hirdetések

Hátók,
ebédlők minden kivitelben
olcsón beszerezhetők Piac
83. sz. az udvarban.

Vasalóányt
keresek festett és tisztított
ruhák vasalásához. Galie
rok, kézellők féláron kap-
hatk míg a készlet tart.
„Hungária” kelme, fonal,
szőrme, keztüű és vegy-
tisztító vállalat. Péterfia 4.

Hímzés
és mindennemű női fehé-
nemű varrás jutányosan
elvégeztetik Erzsébet-utca
79. szám. Nyiriné.

Használt
butorok és antik szekrény
eladók Szent Anna-utca
5. emelet.

Butorok
Hálószobák, ebédlők, le-
ányzóok ocsóbbak és
jobbak mint bárhol, szőlő
kiszolgálás. Vidékre elő-
nyös csomagolás. LEFKO-
VITS BUTORÁRHÁZ. —
Simonffy-utca 6 szám tej-
piacéval szemben. Cégre és
címlre tessék ügyelni!

2 szoba konyhás
lakásért magas összeget
fizetek. Közvetítőket díja-
zok. Ajánlatok Dr Sebes-
tyén ügyvéd irodájába
küldendők. Piacz 49.

Sertések
4, 8, 16 hónaposok, anya-
kocák, Plymuh tyukok,
kottlók, keltető tojások,
orosz nyulak eladók.
Bethén 76 Pékfizlet

Butorozó t
szobát keres egy magános
uri ember lehetőleg a Fő-
térhez közel, takarítással.
Cím a kiadóban.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1235.

Sirkoszoruk
legszebb kivitelben leg-
olcsóbban **Taróczy**
Antalénál Kossuth u. 4.
Drogueria mellett.

Forgács István
művészi
Bádogas-u.

RUN JÓZSEF
kés- és műszerműves
Debrecen Széchenyi-u. 1

Hátók, ebédlők,
konyha berendezések min-
denféle buto ok legolcsó-
ban beszerezhetők **vidékre**
ingyen csomagolás Simonffy-
utca 2-c) butorizlet.

FAZEKAS
előnyomda és kézi
munka üzlete
Szent Anna u. 6. szám.

Széchenyi
gőz és kádfürdő (volt Te-
legdi) nagyállomással szem-
ben, állandóan nyitva.

Fiatel
uri asszonyok ajánlkozik
házvezetőnek földirtokos
urhoz vagy családhoz
május 1-re. „Magános”
jelige.

Elveszett
egy hamuszűrke és sötét
pettyes, fekete foltos him-
vizsla. — Megtaláló vagy
nyomra vezető jelentkezzék
Magoss-u. 13. sz. alatt

Benzin
kisebb-nagyobb mennyi-
ségben kapható Jóna és
Jóna drogueriájában.
Kossuth-u. 6

Jó fejős tehén
tartásra fele tejtér kiadó.
Vár-u. 8.

Alkalmi csokrok, virágkosarak,
gyász- és művész-koszoruk,
jutányos árban és elsőrangú kiállítás-
ban készít a

Mimóza virágüzlet.
Kossuth-utca 11.

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy
utca 17.

Élesdi mész
darabos és oltott

ASBESTPALA
békébeli minőségben, portlandcement,
kátránypapír, karcagi és szovati cserép
nagyban és kicsinybeni legolcsóbb be-
szerzési forrása

SINGER LAJOS
Hatvan-u. 71. sz. (Kisállománál.)

Merített papirban
eljegyzési és esküvői értesíté-
sekhez a legnagyobb választék
a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó
Vállalat Rt. könyvnyomdájában
Debreczen Piac-utca 59. sz.

Beliczay kalapos
Férfi és női kala-
pokát elvállalok
javítani és festeni
Piac-u. 38.
Hátul az udvarban.

Női kalapokat
legszebben, leggyorsabban a
„TURUL” Fest, Vasal
és Alakít. :
PIACZ-UTCZA 32. SZÁM

Patkányirtó szerek,
mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszeszek, fog-
kéz és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a
Korzó Drogueriában Piacz-utca 42.
TELEFON 14-80

Gazdák figyelmébe!
Legjobbnek elismert csepeli **egyes**
ekék, könnyű kettős ekék, bo-
ronák, amerikai rendszerű loka-
pák, szénagyűjtők, vetőgépek, ré-
pavágók, tengeri morzsolók, derálék
marokrakó aratógépek
gépalkatrészek és minden egyéb
gazdasági eszköz nagy választékban
Ráhrmer Sándornál
Debreczen, Piacz-u. 43.
Telefon 962.
Ugyanott
NEUSCHLOSZ-LICHTIG Repül-
lőgépgyár és Faipar R.-T. vezérkép-
viselete Hajdu, Szabolcs, Szatmár
és Bereg vármegyék részére.

Eladó Féderesujás
ócska kocsi
NAGY IMRE, kocsigyártó
Pesti-utca 7. szám.

NŐI KALAPOKAT a
legolcsóbb
és legszebb kivitel-
ben kaphatja
SCHIMMER MORNÉ
kalapüzletében DEBRECZEN
(Nagytemplommal szemben.) **PIACZ-U. 2. SZ.**

Mindenféle ócska vasat
bármely mennyiségben a legna-
gyobb árban megvesz
Steiner, Eötvös-u. 110.

Könyvkötéseket
bőrtárcák javítását
jutányosan készíti
Szentpétery Miklós
könyvkötő, Széchenyi-utca 8.

Menekültek, tisztviselők, közal-
kalmazottak bevásárlási forrása
Béke áruház
Szent Anna-utca 5 sz.
E héten nagy maradékvásárt rendez
és a már régebben beszerzett áruk
kerülnek eladásra.
Egy csinos nyári ruha 795 korona.

Nehéz az élet,
jó ruhába jámi gondot ad, **VÉGHEZ**
olcsón beszerezni tessék
menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Dollárt, Leit
és mindenféle ide-
gen pénzt a leg-
drágábban vesz
Kaczander bankiroda
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.